

Homenatge a Josep Vallverdú al Palau de la Generalitat el dia del seu centenari

A l'obertura de l'Any Vallverdú a l'Auditori Municipal Enric Granados de Lleida, el passat 5 de febrer, Josep Vallverdú acabava la seva intervenció amb aquests mots: “Tingueu ben present que, al capdavant de la jornada, al vostre, al meu armari, només hi han de quedar afectes i esperances. Com més forts siguin els afectes, més prop estaran de fer-se realitat les esperances”.

Avui, a l'acte d'aniversari del seu centenari al Palau de la Generalitat, ha acabat la seva intervenció llegint, precisament, el poema “L'armari”, del recull poètic *Argila* (Lleida: Pagès Editors, 2014), que parla d'afectes i esperances. Ens ha tornat a explicar que “tinc un armari ple de coses, ple de records, d'objectes, de premis, de vestits, etc. I de tant en tant l'he de buidar perquè hi entren coses noves. I al final, a còpia d'anar-lo buidant, només hi queden afectes i esperances. I m'adono que és aleshores quan és ple de debò. *'I ara és ple de debò, l'armari dels meus dies'*, escric”.

L'acte ha estat presidit pel Molt Honorable President Pere Aragonès, que l'ha clos tot lloant la trajectòria combativa de Vallverdú pel país, la cultura i la llengua, des del seu compromís com a escriptor, intel·lectual i professor, amb citacions del pròleg de Josep-Lluís Carod-Rovira a *La llengua viscuda*, de Josep Vallverdú (València: Tres i quatre, 2023).

Ha obert l'acte la consellera de Cultura, Natàlia Garriga, que ha valorat la seva contribució a la lectura per a infants i joves, ara que cal recuperar espai per a la lectura entre els infants del país. De fet, Vallverdú ha afirmat que “cal recuperar el gust per a la lectura entre els infants i els joves”, per combatre aquesta desafecció a la lectura, amb les noves tecnologies, “de missatges massa breus”, ha reblat Vallverdú en la conversa amb Izaskun Arretxe, directora de la Institució de les Lletres Catalanes, i Pema Maymó, directora de La Galera Edicions.

La lloança ha anat a càrrec de la filòloga Carme Vidal Huguet, comissària de l'Any Vallverdú. De gener ençà, i de bracet amb Josep Vallverdú i la seva esposa, Antonieta Vilajoliu, han celebrat l'any Vallverdú amb una activitat frenètica per tot el país, que ha estat reconeguda per la mateixa consellera de Cultura. La seva ha estat una glossa brillant i emotiva, amb lectures de Vallverdú ben entortolligades en la semblança de l'escriptor centenari, amb lectures recomanades al públic de l'auditori: la reedició d'*Indíbil i la boira* (Lleida: Pagès Editors, 2013), on “trobarem per primer cop un Vallverdú intimista i despullat”; *Proses de Ponent* (Juneda: Editorial Fonoll, 2022), llibre emblemàtic del Vallverdú prosista i defensor de la mirada de Ponent de la cultura catalana, reeditat arran de l'Any Vallverdú, i el darrer volum de memòries *Mosaic de tardor* (Barcelona: Proa, 2023), on trobarem el Vallverdú dels darrers 50 anys. Parlar de la grandesa literària de Vallverdú no ha impedit a la comissària i deixeble de l'escriptor, fer referència al gran mestratge “acadèmic i extraacadèmic” del Vallverdú professor, entregat en cos i ànima a les noves generacions, i de qui repeteix: “estic cansat de moltes coses, però de defensar la meua llengua no me'n cansaré mai”.

Distesa, amena i amb tocs d'humor ha estat la conversa amb Izaskun Arretxe i Pema Maymó, per redescobrir el Vallverdú polièdric: infant sensible per la llengua i la lectura, estudiant curiós, mestre tenaç, traductor prolífic, escriptor i poeta, i defensor a ultrança de la llengua catalana, amb recomanacions sociolingüístiques incloses i amb el desig de

l'escriptor "que se'm recordi com una bona persona" i "que es perpetuï una part de la meva obra, no tota, amb filtre. El lector ja decidirà quina".

L'acte, que ha estat acompanyat per interludis musicals a càrrec del pianista Xavier Monge i la cantant Carme Canela, ha començat amb un fragment audiovisual del programa de TV3 *Il·luminats*, en què l'escriptor Jordi Lara, infant profundament impactat pel llibre *En Roc drapaire*, compara la seva trajectòria amb la del protagonista del llibre. El *divertimento* acaba amb el passeig per Balaguer de Josep Vallverdú i Antonieta Vilajoliu amb el "carro" d'en Roc, conduït pel mateix Lara.

Josep Vallverdú, que Josep Murgades ha qualificat com autor "transversal" ("Postguerra en clau metonímica", *Revista de Catalunya*, 113, 1996), deixa un llegat de 303 obres, un tast de les quals es pot visitar fins l'11 de setembre a les Cotxeres del Palau Robert de Barcelona: l'exposició *Geografies Josep Vallverdú*. En relació amb la situació de la llengua catalana, que ha qualificat de poc falaguera, Vallverdú ha fet dues peticions: mantenir el català quan l'interlocutor parla en castellà per tal de normalitzar-ne al màxim l'ús, i utilitzar un català exempt de problemes gramaticals, a TV3 i, en general, a tota la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals.

L'acte ha acabat amb el lliurament de la medalla del centenari a l'insigne escriptor per part de Pere Aragonès, que l'ha qualificat de "guerriller de la llengua", tot utilitzant la descripció del propi Vallverdú a *La llengua viscuda*. En acabar l'acte, un magnífic pastís d'aniversari ha obsequiat l'homenatjat i tots els assistents.

El Departament de Filologia Catalana i Lingüística General de la Universitat de Barcelona li envia la més sincera gratitud per la gran tasca que ha dut a terme i li desitja el millor en aquest centenari i en el futur. No cal dir que professors i estudiants l'esperem amb els braços oberts el dia 20 de setembre, a les 12 del migdia, per escoltar, amb delit, la lliçó inaugural del Grau de Filologia Catalana de la Universitat de Barcelona, universitat que el va veure llicenciar-se amb excel·lència en Filologia Clàssica.

Andreu Bosch i Rodoreda
Josefina Carrera-Sabaté

Barcelona, 9 de juliol de 2023.

